

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (verder: CBR) zijn verzoek om een betalingsregeling te treffen heeft afgewezen en daarvoor geen motivering heeft gegeven.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Verzoeker ontving van het CBR bericht dat hem een Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer (verder: EMA) werd opgelegd. Daarbij werd hem meegedeeld dat hij de kosten van de EMA van € 675,78 binnen tien weken moest betalen. Als hij niet in staat zou zijn om dit bedrag binnen die termijn te voldoen, kon hij een verzoek om een betalingsregeling indienen.

2. Omdat verzoeker een laag inkomen en hoge kosten had, verzocht hij om een betalingsregeling. Hij ontving daarop een formulier waarop hij een aantal gegevens kon invullen. In het begeleidend schrijven werd uitgelegd dat zijn verzoek beoordeeld zou worden op grond van de ingevulde gegevens en de bijgevoegde bewijsstukken.

3. Verzoeker vulde het formulier in en stuurde het vergezeld van vier bijlagen retour. Hij gaf aan dat hij als alleenstaande met kinderen een inkomen van € 722,06 per maand had, dat zijn vaste lasten € 275 bedroegen en dat hij per maand € 1073 aan schulden af moest lossen. Als bijlagen stuurde hij een salarisspecificatie, een betalingsherinnering voor een maandelijkse aflossing van € 1048,06 aan de Informatie Beheer Groep (verder: IBG), een overzicht van een schuld van € 4534,72 aan het UWV en een bericht over de verplichting tot maandelijkse aflossing van € 25 aan een zorgverzekeraar.

4. Het CBR wees het verzoek om een betalingsregeling op 6 juni 2008 af. Het CBR stelde:

"Op basis van de door u ter inzage gegeven stukken omtrent uw financiële situatie wordt met u geen betalingsregeling getroffen."

5. Op 12 juni 2008 schreef verzoeker aan het CBR dat hij het met deze afwijzing niet eens was en dat het CBR de reden van de afwijzing in ieder geval nader had moeten onderbouwen. Het CBR liet in reactie daarop op 24 juni 2008 weten dat het verzoek om een betalingregeling niet voor heroverweging in aanmerking kwam. Verzoeker betaalde daarop het gevorderde bedrag aan het CBR.

6. Verzoeker klaagde vervolgens via de Nationale ombudsman bij het CBR over het feit dat het CBR zijn verzoek om een betalingsregeling zonder nadere motivering had afgewezen.

In reactie daarop berichtte het CBR dat het verzoek was afgewezen omdat er op grond van de verhouding tussen het inkomen en de vaste lasten van verzoeker bepaald was dat hij zich niet in een dusdanige situatie bevond dat een betalingsregeling zou moeten worden toegekend. Het CBR vond een nadere motivering over de wijze van beoordeling niet noodzakelijk. Het CBR zag geen reden om van die vaste werkwijze af te wijken en wees er nog op dat het treffen van een betalingsregeling geen verplichting was.

7. Verzoeker klaagde vervolgens bij de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman stelde nader onderzoek in.

Tijdens dit onderzoek legde het CBR desgevraagd uit op welke manier berekend wordt of iemand voor een betalingsregeling in aanmerking komt. Het CBR voert de berekening uit op basis van de inkomsten minus de vaste maandlasten, de vaste lasten en de schulden. Daarbij moet de betrokkene van de inkomsten, de schulden en de vaste lasten bewijsstukken verstrekken. Voor de vaste maandlasten wordt voor een alleenstaande € 338,78 in mindering gebracht, voor een gezin met kinderen € 611,15, voor een alleenstaande met kinderen € 497,70 en voor twee volwassenen € 475,25. Iemand komt voor een betalingsregeling in aanmerking als het saldo van de berekening niet boven de € 225 uitkomt.

8. Voor verzoeker is zijn inkomen in aanmerking genomen. Van de schulden is alleen de schuld aan de zorgverzekeraar meegewogen. De andere twee schulden die verzoeker had genoemd, werden niet meegewogen. Van de schuld aan het UWV was geen bewijs aanwezig over de hoogte van de maandelijkse aflossingen. Van de schuld aan de Informatie Beheer Groep was de maandelijkse aflossing dusdanig hoog dat die niet paste binnen de draagkracht van verzoeker. Verzoeker had voor die schuld een draagkrachtmeting aan moeten vragen. Omdat hij dat blijkbaar niet had gedaan, werd die opgevoerde aflossing niet meegewogen door het CBR.

De vaste lasten van verzoeker zijn niet meegewogen omdat hij hiervan geen bewijsstuk had verstrekt.

9. Het CBR heeft de berekening vervolgens uitgevoerd met inachtneming van vaste maandlasten voor een alleenstaande en kwam dan uit op een resterend saldo van € 358,28. Omdat dit saldo boven de grens van € 225 uitkwam, kwam hij niet voor een betalingsregeling in aanmerking.

10. Tijdens het onderzoek constateerde het CBR dat verzoeker aan had gegeven dat hij alleenstaand met kinderen is. Als dat juist in de berekening was opgenomen, was het saldo € 199,36 geweest en was hij wel voor een betalingsregeling in aanmerking gekomen.

Het CBR betreurde deze fout.

II. Beoordeling

11. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit betekent ondermeer dat een bestuursorgaan een betrokkene de gelegenheid moet bieden een verzoek nader te onderbouwen met bewijs en dat het bestuursorgaan het voor betrokkene inzichtelijk maakt welke maatstaven een bestuursorgaan in het algemeen bij de beoordeling van een verzoek hanteert en op grond van welke concrete feiten in zijn geval niet aan zijn verzoek wordt voldaan.

12. Het CBR heeft de informatie die verzoeker bij zijn verzoek om een betalingsregeling opstuurde beoordeeld. Het CBR kwam daarbij tot de conclusie dat van een tweetal schulden onvoldoende bewijs aanwezig was om aannemelijk te maken wat de hoogte van de maandelijkse aflossing was. Het CBR heeft verzoeker niet in de gelegenheid gesteld hierover nader bewijs te leveren.

13. Daarnaast heeft het CBR verzoeker niet op de hoogte gesteld van de algemene berekeningswijze die hij hanteert bij de beslissing om al dan niet een betalingsregeling toe te staan. Evenmin heeft het CBR verzoeker een op zijn geval toegespitste berekening verstrekt.

Dit klemt eens te meer nu achteraf blijkt dat de berekening onjuist is geweest en verzoeker wel voor een betalingsregeling in aanmerking had moeten worden gebracht.

De Nationale ombudsman acht de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

Dit vormt voor aanleiding tot het opnemen van een aanbeveling in dit rapport.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) te Rijswijk, is gegrond wegens strijd met het beginsel van fair play.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman beveelt het CBR aan om de wijze van berekening die plaats vindt bij de beoordeling van een verzoek om een betalingsregeling voor een EMA aan verzoekers duidelijk te maken en in ieder individueel geval aan te geven welke posten bij de berekening zijn meegewogen en wat het resterende saldo is.

Daarnaast beveelt de Nationale ombudsman het CBR aan met verzoeker in overleg te treden over vergoeding van de schade die hij geleden heeft doordat zijn verzoek om een betalingsregeling werd afgewezen.

Het CBR reageerde op 9 april 2009 per brief op de twee aanbevelingen.

In reactie op de eerste aanbeveling (wijze van berekening) liet het CBR weten:

"Naar aanleiding van onder meer de klacht van de heer G. heeft de divisie Vorderingen het proces van de betalingsregeling in heroverweging genomen. Op basis hiervan heeft de divisie Vorderingen besloten dat in alle gevallen waarin betrokkenen een gemotiveerd verzoek doen om een betalingsregeling te treffen, deze zal worden toegekend."

In reactie op de tweede aanbeveling liet het CBR weten dat op 16 maart 2009 een verzoek om schadevergoeding van verzoeker was ontvangen. Op 24 maart 2009 heeft het CBR verzoeker verzocht om binnen vier weken zijn (vanwege het afwijzen van zijn verzoek om een betalingsregeling) geleden schade te preciseren en zoveel mogelijk bewijsstukken over te leggen. Na ontvangst zal het CBR beoordelen of en in welke mate schadevergoeding zal worden toegekend.

Onderzoek

Op 5 september 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer G. te Utrecht, met een klacht over een gedraging van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) te Rijswijk.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het bestuur van de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het CBR deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

de brief van het CBR aan verzoeker van 15 april 2008;

de brief van verzoeker aan het CBR van 17 april 2008;

de brief van het CBR aan verzoeker van 24 april 2008;

de brief van verzoeker aan het CBR van 29 april 2008;

de brief van het CBR aan verzoeker van 6 juni 2008;

de brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 10 juli 2008;

de brief van het CBR aan verzoeker van 21 augustus 2008;

de brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 5 september 2008;

de brief van het CBR aan de Nationale ombudsman van 31 oktober 2008;

de brief van het CBR aan de Nationale ombudsman van 13 november 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wegenverkeerswet 1994 (wet van 21 april 1994, Stb 1994, 475)

Artikel 131

1.

"Indien een schriftelijke mededeling als bedoeld in artikel 130, eerste lid, is gedaan, besluit het CBR in de bij ministeriële regeling aangewezen gevallen dat betrokkene zich dient te onderwerpen aan een onderzoek naar zijn rijvaardigheid of geschiktheid. Het besluit wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van de mededeling genomen.

2.

Het CBR bepaalt de aard van het onderzoek en bepaalt door welke deskundige of deskundigen het onderzoek zal worden verricht.

3.

Bij het besluit, bedoeld in het eerste lid,

a.

wordt in de gevallen, bedoeld in artikel 130, derde lid, de geldigheid van het rijbewijs van betrokkene voor een of meer categorieën van motorrijtuigen geschorst tot de dag waarop

het in artikel 134, vierde lid, bedoelde besluit van kracht wordt;

b.

wordt, indien de geldigheid van het rijbewijs van betrokkene overeenkomstig onderdeel a wordt geschorst en diens rijbewijs niet overeenkomstig artikel 130, tweede lid, is ingevorderd, bepaald dat betrokkene zijn rijbewijs dient in te leveren;

c.

wordt, indien de geldigheid van het rijbewijs van betrokkene niet overeenkomstig onderdeel a wordt geschorst, doch het rijbewijs wel overeenkomstig artikel 130, tweede lid, is ingevorderd, bepaald dat het rijbewijs onverwijld aan betrokkene wordt teruggegeven.

4.

Indien een schriftelijke mededeling als bedoeld in artikel 130, eerste lid, is gedaan, legt het CBR in de bij ministeriële regeling aangewezen gevallen betrokkene overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde regels de verplichting op zich binnen een daarbij vastgestelde termijn te onderwerpen aan educatieve maatregelen ter bevordering van de rijvaardigheid of geschiktheid. De aan deze maatregelen verbonden kosten, waarvan de hoogte wordt vastgesteld bij ministeriële regeling, komen ten laste van betrokkene. Indien het rijbewijs overeenkomstig artikel 130, tweede lid, is ingevorderd, wordt het onverwijld aan betrokkene teruggegeven.

5.

Het CBR stelt de aard van de educatieve maatregelen vast en wijst een of meer tot toepassing van die maatregelen bevoegde deskundigen aan.

6.

Bij ministeriële regeling worden nadere regels vastgesteld ter uitvoering van het eerste en het vijfde lid.

7.

Voor de toepassing van het derde lid, onderdelen a, b en c, het vierde lid en het vijfde lid wordt onder rijbewijs mede verstaan een rijbewijs, afgegeven door het daartoe bevoegde gezag buiten Nederland, waarvan de houder in Nederland woonachtig is."

2. Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid (regeling van 17 april 1996, Stcrt 1996, 81)

Artikel 8

1.

"Het CBR besluit tot oplegging van een Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer indien:

a.

bij betrokkene een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat gelijk is aan of hoger is dan 570 µg/l, respectievelijk 1,3 ‰,

b.

betrokkene binnen een periode van vijf jaar meermalen is aangehouden op verdenking van overtreding van artikel 8, eerste, tweede of derde lid, van de wet, waarbij bij één van de aanhoudingen een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat gelijk is aan of hoger is dan 350 µg/l, respectievelijk 0,8 ‰,

c.

betrokkene, in de hoedanigheid van beginnende bestuurder, binnen een periode van vijf jaar meermalen is aangehouden op verdenking van overtreding van artikel 8, derde lid, van de wet, waarbij bij één van de aanhoudingen een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat gelijk is aan of hoger is dan 220 µg/l, respectievelijk 0,5‰.

d.

betrokkene weigert mee te werken aan een onderzoek als bedoeld in artikel 8, tweede of derde lid, van de wet, dan wel

e.

de uitslag van het ingevolge artikel 6, eerste lid, opgelegde onderzoek geen aanleiding geeft tot ongeldigverklaring van het rijbewijs;

f.

bij betrokkene in de hoedanigheid van beginnende bestuurder een adem- of bloedalcoholgehalte is geconstateerd dat gelijk is aan, dan wel hoger is dan 350 µg/l, respectievelijk 0,8‰.

g.

betrokkene op grond van artikel 10a, tweede lid, onderdeel c, niet in aanmerking komt voor een Lichte Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer.

2.

Betrokkene komt niet in aanmerking voor de Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer indien:

a.

hij onder invloed van alcohol een ongeval heeft veroorzaakt waardoor een ander is gedood of waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel is toegebracht,

b.

blijkt dat hij de Nederlandse taal dan wel een andere taal waarin de Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer wordt gegeven, niet of niet in voldoende mate beheerst,

c.

hij de afgelopen 5 jaar reeds eerder aan de Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer heeft deelgenomen,

d.

hij naar het oordeel van een medisch deskundige lijdt aan een ernstige psychiatrische stoornis of dementie, dan wel aan een langdurige lichamelijke stoornis die deelname onmogelijk maakt,

e.

het vermoeden bestaat dat er bij betrokkene sprake is van alcoholverslaving,

f.

hij bij de politie bekend staat als gebruiker van drogerende stoffen."

Artikel 10

1.

"De ten laste van betrokkene komende kosten van de Educatieve Maatregel Alcohol en verkeer bedragen € 648,60 (exclusief BTW). Dit bedrag wordt telkenjare voor het komende kalenderjaar vastgesteld met toepassing van de volgende rekenformule: